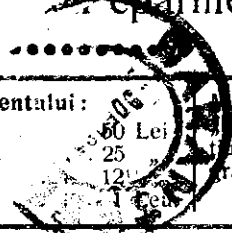

FOAIA DIECEZANĂ

.....
 Eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului
 APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:
 Un an
 Pe jumătate de an
 Pe un pătrar de an
 Pe număr

Manuscrisele se adresează redacției
 „Foia Diecezană” iar banii de prenumăra-
 re și inserțiuni administrației „Tipo-
 grafia și Librăria diecezană” în Caransebeș
 Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:
 Pentru publicațiuni oficiale, concurs,
 edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin
 până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200
 de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei.

Nr. 3183 B ex 1922.

CONCURS.

Pe baza §-lui 7 din „Regulamentul pentru procedură la alegerea de protopresbiter”, Consistorul diecezei ortodoxe române a Caransebeșului, publică concurs pentru întregirea *postului de protopresbiter în tractul Panciovei* cu sediul în Satul-nou, ca parohie centrală.

Competenții la acest post de protopresbiter trebuie să dovedească, că au ecalificația prescrisă în concluzul congresual de sub Nr. prot. 111 ex 1888.

Dotățiunea acestui post o formează:

1. Sesiunea protopresbiterală din Satul-nou de 51 jugere cadastrale, care formează dotație parohială și protopresbiterală, conform decisului sinodului eparhial din anul 1880 precum și venitele stolare după parohia centrală.

2. Locuință în natură în casa bisericii Nr. 225 cu supraedificatele,

3. Birul protopresbiteral uzitat,

4. Desdaunarea pentru ședulele de cununie ce se solvește din Cassa diecezană în suma ce se votează anual de sinodul eparhial,

5. Paușalul pentru cancelăria protopresbiterală după preliminarul votat anual de sinodul protopresbiteral și aprobat de Consistorul diecezan,

6 Paușalul de călătorie din Cassa diecezană în suma cuprinsă în preliminarul anual votat de sinodul eparhial.

Ceice doresc să competeze la acest post își vor subșterne rugărilor lor, provăzute cu documentele prescrise despre ecalificațiunea și ocupațiunea lor de până acuma Consistoriului diecezan în termen de 30 de zile, socolite dela prima publicare a acestui concurs în „Foia diecezană”.

Caransebeș, din ședința consistorială, ținută în 7 Novembre 1922.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu mp.

3—3

Nr. 1863 E ex 1922.

CIRCULAR

cătră oficiile parohiale din dieceza ort. rom. a Caransebeșului

Deoarece tot mai sunt comune bisericesti, cari deși dispun de bani, nici la repetite convocări n'au plătit competențele diecezane restante, în urma concluzului sinodal Nr. prot. 23 ex 1922 le atragem din nou atențiunea, că dacă până în 1 Decembrie st. v. a. c. nu vor plăti competențele diecezane inclusive anul 1922, se vor esmite comisari consistoriali în respectivele comune, cu mandat de a încassa pe orice cale competențele diecezane restante, rămânând ca speșele de călătorie și diurnele esmișilor să se încasseze dela conducătorii oficiilor parohiale și dela epitropii, din a căror întrelăsare nu s'au încassat sau nu s'au deportat la timp competențele diecezane.

Caransebeș, în 10 Novembre 1922.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

3—3

DUMNEZEU

Prelegere din religie, de preotul Sinesiu Bistreanu.

(Urmare și sfârșit)

„Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui, și toate celelalte se vor adauge vouă”. Mat. VI. 33.

Să ne'ngrijim și sufletul nostru, cercetând biserica și cetind câțți sfinte, făcând milostenie și părăsind patimile.

Și să ne păzim a nu ajunge în mreșile grijei de înavușire, căci cădem ușor în păcatul lăcomiei, care îngreunează sufletul și inima.

— În țara liberă numită România, un preot ce își avea parohia sa lângă Dunăre, avea să treacă acest fluviu, având afaceri în Dobrogea. Spre scopul acesta își închirie o luntriță condusă

de doi văslași: tata și fiul. Preotul stând pe scândura dindărăt privea la cei doi văslași și observă că bătrânul e trist, și-i zise: „Te observ mâhnit, oare te-a păscut vr'o nenorocire, creștinul meu?” — „Dapoi mi-s îngrijat că iarna e aproape și acest an n-am avut vrun câștig deosebit și mă îngrozește gândul: cum să ne susținem având mai cinci băieți acasă.” — „Nu fii amărât din pricina aceasta, căci știi, c'a zis Mântuitorul: „Nu vă îngrijiți ce veți mânca sau ce veți bea!” — „Asta am mai auzit-o cetindu-se și'n sf. evanghelie, dar eu nu pricep cum s'ar nimeri să-mi sfârșesc cei câțiva lei câștigați și apoi s'aștept să-mi cadă mură'n gură — știi zisa — așa dar ce mi-ar lipsi să mă îngrijesc de nevastă și copii, că doară se va îngriji Dumnezeu de dânșii; spune-mi părinte e de ajuns aceasta?” — „Apoi chiar așa n'am înțeles-o, dar ian fii cu băgare de seamă că trecem printre stânci și știi că-s cam primejdioase; deci să nu dăm de vr'o nenorocire. Împlineșteți dar datorința!” — Dar văslașul zice nepăsător: „Asta-i treaba cârmaciului.” — „Eu însă susțin ca să-ți faci datorința și nu lua afacerea așa ușuratic, privește ce primejdios e p'aci, putem să ne înecăm în orice clipită!” — „Să-mi fac datorința, ... și să nu le iau toate cu atâta ușurătate: Doamne, doamne, d'apoi cum îmi vine să te judec părinte: Că doară vâslez eu cât îmi iartă puterile, nu cum-va e datorința mea și de a ocârmui corabia?” — „Se'nțelege că ai să ajuți, ca să sporim la drum” zice preotul. „Asta ar fi o prostie din parte-mi, fiecarē cu datorința sa, și atunci au să meargă strună, cârmaciul dirige și cu vâslez, asta-i lege la matrozi!” — „Dacă stă treaba astfel, creștine bune, atunci nu-mi lua în deșert sfatul de odinioară, că ai s'o știi că'n ceriuri tot așa este. Ai datorința să lucri și asta s'o faci între marginile puterii trupești, și muncește mereu fără a privi în dreapta sau stânga. Grija că vei poticni prin munca aceasta, ori că nu vei spori în avere: acestea lasă-le pe seama cârmaciului Dumnezeu, căci El se 'ngrijește de toți“.

— *Ne păzește de toate primejdiile* —

Zice mântuitorul la evg. Matei: „Au doară nu se vind două paseri drept un ban? Și nici una dintr'ânsele nu cade pe pământ fără Tatăl vostru“. X.

Și cu drept cuvânt să rostește aceasta, căci omul fiind și'n etatea cea mai voinică e pururea însoțit de moarte. Da, ea ne'nsoțește zilnic la munca noastră, mâncă dintr'un blid cu noi, ba să și așeze seara în așternutul nostru. Știm timpul când am apărut în lume, dar nu știm și când vom pleca d'acici.

Iar fiindcă situația noastră e atât de critică aici și ca să nu ne ajungă primejdiile, trebuie ca

și noi să contribuim o leacă la delăturarea aceasta prin o curată conștiință; căci toate bunurile lumești, toate plăcerile sensuale, toate comorile acestei lumi sunt neînsemnate, o nimica chiar, dacă ne lipsește pacea lăuntrică a sufletului, care se câștigă numai prin o bună și curată conștiință.

Pe omul cu o astfel de conștiință și Dumnezeu îl iubește și-l scutește și aceasta ne-o spune evlaviosul Fefix de Nola, care fugărit de vrăjmaș află scăpare într'o peșteră; iar peste noapte țese la gura peșterii un păianjen o pânză deasă, așa că inamicul trecând p'aci pleacă cu convingerea că aci e totul pustiu.

Știi zisa: Pe celce-l scutește Dumnezeu, îi d'ajuns și o pânză de păianjen.

Un tiner doritor de a câștiga mari bogății se hotărâse a trece'n America și în scopul acesta se puse în înțelegere cu căpitanul unei corăbii din portul H. plătindu-i înainte taca de drum și așa aștepta zilnic ceasul plecării. Intr'o zi îi împărtăși căpitanul că la ora cinci după amiază vor pleca. Era deja patru oare și tinerul porni spre port zicându-și: „Mai bine cu o oară mai de timpuriu!“ Trece printr'o grădină publică adevă a orașului și nimerind o tuță de trandafiri și dorind să aibe ceva suvenire din țeara sa, rupse un trandafir acățându-l la piept; dar păzitorul grădinii îi zise: „D'apoi prietene acum ai să mergi cu mine la primărie, că n'aveai voie să smulgi flori, că doară îi fi cetit tabla afișată la ușa de intrare!“ Și pe lângă toate protestările și rugămintele e nevoit a se duce la primărie și-și plătește amenda zorind spre port. Timpul trecu în alergări și corabia plecase deja; iar tinerul năcăjit pentru noua amânare este silit a aștepta pân' pornește o altă corabie. Intr'o zi citește în crâjma portului-un ziar care împărtășia vestea că zilele acestea a bântuit o grea furtună pe mare și cu acest prilej s'a nenorocit și corabia cutare dimpreună cu toți călătorii. Și tocmai p'această corabie avea și dânșul a trece în noua lume; iar cetind își împreună mâinile spre rugăciune de mulțumită Celui ce l-a păzit de primejdie.

Psalmistul glăsuște: „Căci va porunci îngerilor spre a te păzi în toate căile tale; pe mâni te vor purta, ca să nu se lovească de peatră picioarele tale!“ 91. 11-13.

— Într'un oraș mare, în care și regele țării își avea locuința sa, stăteau doi orbi sub portalul unei case boierești ce se afla în fața cășii regelui. Era într'o zi de primăvară și regele privind pe fereastră observă pe cei doi cerșitori și auzi și rugămintea, ce o rosteau trecătorilor, adevă un orb strigă: „Norocit este celce-i ajutat de regele!“ — Iar al doilea zice: „Fericit e pe care Dumnezeu îl ocrotește!“ Regele voia să încerce, care cerșitor e în drept cu rugămintea,

demândă a să face două pâni asemenea, văzînd într'una mulți galbini, încât abia o ținea servitoriul. Însărcină pe acesta ca pe cea ușoară s'o dea orbului care cerea mila lui Dumnezeu; iar pânea grea s'o dea orbului ce lauda puterea regelui. Era seara și cerșitorii primind pâunile plecară spre locuința-le, vorbind între sine de câștigul avut; iar unul zice: „Primit-ai și tu o pâne atât de grea cum e asta a mea?” — „Ba, a mea e foarte ușorică“. Cel cu pânea grea își gândia: „Eu știu că brânza o cumpăr după greutate, dar nu și pânea, căci cu cât e aceasta mai fină cu atât e și mai ușoară“. Și având o fire vicleană și fiind un mare șarlatan, zice consoțului: „Pânea mea e și mai grea și mai mare — paremi-se — dar fiind noi prieteni, să facem schimb!“ Și celălalt om bun din fire, se învoiește. În dimineața următoarei zile se ivi regele la fereastră și d'acolo observă numai un orb la locul obișnuit; iar acesta strigă: „Norocit este celce-i ajutorat de regele!“ Porni însuș regele la cerșitor ca să afle derândul pânilor, și acesta îi istorisi despre schimbul făcut; iar regele își zicea: „Numai un orb avea dreptate și acela-i celce cerea ocrotirea dumnezeiască!“

Tot psalmistul zice: „De n'ar zidi Dumnezeu casa, înzădar s'ar osteni ceice o zidesc; de n'ar păzi Dumnezeu cetatea, înzădar ar veghia păzitoriul“. 127. 1. 2.

— și acestea toate ni le dă numai din iubire părintească, bunătate dumnezeiască, din milă, fără a fi noi vrednici să merităm.

„Doamne ce este omul, că tu îl cunoști? Sau fiul omului că-l socotești“. 144.

Apos. Pavel scrie: „O adâncime a bogăției și a înțelepciunii și a științei lui Dumnezeu! Cât sunt de nepătrunse judecățile lui și ne urmărite căile lui; căci cine a cunoscut gândul Domnului, sau cine i-s'a făcut sfătuitor; Sau cine i-a dat mai 'nainte, ca să i-se redea; căci într'ânsul și printr'ânsul și pentru dânsul sunt toate; aceluia fie mărirea în veci, Amin!“ Romani XI. 33. 37.

Știut este că de întinzi mâna ta numai odată deaproapelui tău, și Dumnezeu ți-o va da pe a sa de o sută de ori; iar cine face bine cu cei săraci și Dumnezeu îl va milui, că: deși noi n'o știm, dar ne respălătește Dumnezeu sfântul.

„Căci cine te deosebește de alții, și ce ai ce nu ai primit? Iar dacă ai primit, de ce te lauzi, ca și cum n'ai fi primit?“. Ap. Pavel c. Corint. I. IV. 7.

Celce s'a învrednicit de Dumnezeu într'u a face binele să n'aștepte resplată și nici să se laude lumei pentru o faptă bună sau vr'un merit al său; căci un atare se potrivește năimitului neisteț, pe care odinioară l-a omenit un bogat

cu o sumă de bani, și ulterior chiemându-l la lucru, el îndeplinește lucrarea în decurs de două trei zile, ca însfârșit să vină cu o socoteală bunășoara, cerând nouă plată.

Să fim modești, căci modestia promovează bunăvoința deaproapelui, și să dovedim că suntem morali și nu obraznici; căci moralitatea în-sufală respect celor imorali.

Și să zicem cu apostolul: „Iar prin harul lui Dumnezeu sunt ceca-ce sunt, și harul lui care-i în mine, nu a fost înzădar; ci ma'm ostenit mai mult de cât toți aceia, dar nu eu, ci harul lui Dumnezeu, care este în mine“. I. Cor. XV. 10.

Cine-i mai glorios ca ap. Pavel, care să laudă întru slăbiciunile sale și'n crucea lui Cristos, conștiinței adevărate, a suferințelor?!

Omul lipsit de mila dumnezeiască se aseamănă ochiului fără lumină: deci să fim mulțumitori lui Dumnezeu pentru toate.

Omul e hotărît spre ceva înalt, de aceea să se nizuiască ca aici pe pământ să fie tot mai bun, mai nobil, ca așa în ceriu să se învrednicească de fericirea eternă; iar pe pământ să fie omenimei folositor și onest.

Ca omul să corespundă acestei hotăriri și chiemări, se pretinde ca toate cugetele, cuvintele și faptele să le alcătuiască amăsurat legii morale și religioase, așa după cum Dumnezeu o voește. Să-și îndeplinească obligămintele ca om față de om și ca om față de Dumnezeu, căci numai atunci suntem cu recunoștință față de Creator.

Var 5/18 Martie 1920

Un cuvânt la reformarea învățământului religios

de Dr. Petru Barbu

III. O lecțiune de model.

71. Parabola despre săracul Lazar*

(Materia istorică)

Eră un om oarecare bogat, care se îmbracă în porfiră și în vison veselindu-se în toate zilele luminat. Și eră un sărac, anume Lazar, care zăcea înaintea ușii bogatului plin de bube și poftia să se sature din sfărămăturile, cari cădeau din masa bogatului; și câinii venind lingeau bubele lui.

A murit săracul și s'a dus de îngeri în sânul lui Avram; și a murit și bogatul și s'a îngropat. Și în iad ridicându-și bogatul ochii, fiind în munci, vede pe Avram de departe și pe Lazăr în sânurile lui. Și strigând el a zis: „Părinte Avrame, miluește-mă și trimite pe Lazar, să-mi înlindă vârful degetului în apă să-mi răcoresc

* Reprodușă din cartea mea: „Istorie re biblice“ Ediția XVII Arad, 1921, pag. 46.

limba, că mă chinuesc în văpala aceasta". Iar Avram a zis: „Fiule, adă-ți aminte, că ai luat cele bune ale tale în viața ta, și Lazar așșderea cele rele; iar acum acesta se mângâie iar tu te chinnești. Și peste toate acestea între noi și între voi prăpastie mare s'a întărit, ca ceie vor vrea să treacă de aici la voi, să nu poată, nici cei de acolo la noi să treacă". Și a zis: „Rogu-te dar, părinte, ca să trimiți pe Lazar în casa tatălui meu, căci am cinci frați, să-le mărturisească lor, ca să nu vină și ei la acest loc de muncă". Și a zis Avram lui: „Au pe Moise și pe proroci; să-i asculte pe dânsii". Iar el a zis: „Nu, părinte Avrame, ci de va merge cineva din morți la dânsii, se vor pocăi". Și a zis lui: „Dacă nu ascultă pe Moise și pe proroci, măcar de ar și înviă cineva din morți nu vor crede".

(Materia abstractă.)

Ce dorește fiecare om? — Fiecare om dorește să fie fericit.

Care om este fericit? — Fericit este omul, care aici pe pământ e mulțămît cu sine și cu soarta sa, iar dincolo de mormânt are parte de viața de veci.

Cine poate fi fericit? — Fericit poate fi celce ascultă și păzește cuvântul lui Dumnezeu.

Ce înțelegem sub cuvântul lui Dumnezeu? — Adevărurile descoperite de Dumnezeu oamenilor pentru fericirea lor.

Unde se află cuvântul lui Dumnezeu descoperi oamenilor înainte de Hristos? — În scrierile lui Moise și ale prorocilor, cari scrieri se numesc cărțile Testamentului vechiu.

Ce se întâmplă când omul moare? — Sufletul omului se desparte de trup; trupul intră în pământul, din care a fost luat, iar sufletul merge la Dumnezeu.

Pentru ce merge sufletul la Dumnezeu? — Ca îndată după moarte să fie judecat și să primească respłata sau pedeapsa pentru faptele, ce le-a făcut în trup.

Cum se numește judecata, căreia este supus sufletul îndată ce se desparte de trup? — Judecata particulară.

Ce răsplată primesc sufletele dreptilor? — Sufletele dreptilor se bucură în cer de o fericire amăsurată faptelor lor bune; iar pe pământ sunt cinștite și chemate de credincioși în ajutor.

Ce pedepse primesc sufletele păcătoșilor? — Sufletele păcătoșilor merg în iad, unde este durere, scârbă și suspınare.

Pot sufletele morșilor face ceva pentru mântuirea și fericirea lor? — Nu; credincioșii vii însă le pot ajuta prin rugăciuni și jertfe*.

(Materia practică)

1. Ectenia eventual și alte rugăciuni și cântări bisericești pentru reposați. Explicarea și învățarea lor (vezi „Cartea de Rugăciuni de Dr. Petru Barbu.” Ediția IV, pag. 50 și 105—107).

2. Elevii să fac cunoscūți cu „Moise și prorocii” adecă cu Cărțile T. V.

3. Explicarea liturghiei (Cartea de Rugăciuni citată pt. 9 și 10, pag 46—52).

* Credem, că cunoștințele și învățăturile înșirate aci și legate în mod firesc prin întrebări, sunt ușor de abstras din materia istorică. Câte alte cunoștinși și învățături bisericești nu s'ar putea încă scoate din parabola despre săracul Lazar? Așa învățături referitoare la iubirea bunurilor pământești, împetrirea inimii față de săraci și referitoare la virtușile, contrare acestor păcate. Aceste învățături însă nu cad în planul meu. În chipul acesta se propun părși din Catehismul începând din clasa primă, după cum vom vedea mai la vale.

IV. Formular de programă analitică

După ce am văzut o lecțiune de Religione, lucrată în conformitate cu indegetările expuse până aci, ne putem închipui cum trebuie să se prezinte o programă analitică de religione, fie ea pentru școlile primare sau secundare.

Programa are patru coloane. Coloana primă e destinată pentru numărul oarelor, în cari se face o lecțiune. În coloana a doua înșirăm — în acelaș rând — materia istorică, în a treia coloana materia abstractă, adecă cunoștințele și învățăturile bisericești, în a patra materia practică, corespunzătoare materiei istorice și învățăturilor bisericești. Observăm, că coloana a doua pe lângă materia de abstracțiune ni-ar da firul istoric al economiei dumnezeești dela Facere până în zilele noastre, iar coloana a treia învățăturile bisericești nesistemizate, dar indispensabile elevilor, pentru cari se face programa. Coloana ultimă e destinată materiei practice.

Iată cum s'ar prezentă lecțiunea de mai sus în:

Programa analitică a Religiei în școlile primare

Clasa III. — Istorioare biblice T. N. — 2 oare săpt.

Oare	Materia istorică	Materia abstractă	Materia practică
2	71. Parabola despre săracul Lazar	Fiecare om dorește să fie fericit. — Fericit este omul, care aici pe pământ este mulțămît cu sine și cu soarta sa, iar dincolo de mormânt are parte de viața de veci. — Fericit poate fi etc. . . .	Ectenia, rugăciuni și cântări bis. pentru reposați. — Facerea elevilor cunoscūți cu T. V. etc. .

Tot în acest chip se compune programa analitică a materiei de Religione pentru școlile secundare.

Lecțiunile pentru aceste școli se adună în manuale de: *Istoria T. V. și N.* și *Istoria bisericească* pentru școlile secundare.

6. Sistemizarea cunoștințelor și învățăturilor bisericești

Titlul acesta ne impune rezolvirea întrebării: *Ce e de făcut, ca cunoștințele și învățăturile bisericești să poată avea o valoare reală și durabilă în sufletul elevului?*

Cunoștințele și învățăturile câștigate din materia biblică și istorică-bisericească în decursul mai multor ani de școală, stau izolate în sufletul elevului sau cel mult într'o legătură de tot slabă și astfel sunt amenințate să se întunece sau turbure. Ele trebuiesc deci scutite de întunecare sau turburare, ba mai mult ele trebuiesc reîmprospătate și întărite în sufletul elevului, ca să poată avea o valoare reală și durabilă. Acestei trebuinși pedagogice — al cincilea lucru, ce se cere dela ceie vreau să reformeze învățământul religios, — se satisface, dacă cunoștințele și învățăturile, abstrase din materia biblică și istorico-bisericească, percursă cu elevii, se grupează și sistemizează după soiul lor și într'un manual, care servește credinciosului laic ca îndreptar practic pentru viața de toate zilele, chiar și după ce

acela a părăsit bancile școlii. Și aci imităm pe Domnul nostru Iisus Hristos, ale cărui cuvântări ținute în stil mare — ca *cuvântarea de pe munte, cea dinaintea pătimilor* etc. — nu sunt decât, în partea lor cea mai mare, reasumări de ale învățăturilor lui propovăduite singuratic la diferite ocazii, în diferite timpuri și locuri.

Îndreptarea lor, de cari am vorbit și de al căror cuprins trebuie să fie convingși și pătrunși școlarii în urma lecțiilor făcute, le putem da numirea de „Catehisme“, în școlile primare, și „Manuale de învățătura bisericii creștine ortodoxe“, în școlile secundare.

La compunerea acestor cărți trebuie să se aiba în vedere următoarele :

1. Ambele cărți expun în mod sistematic învățăturile religioase-morale, ce s'au dobândit din materia istorică propusă școlarii, cu alte cuvinte : numitele cărți trebuie să aibe de bază istorioarele simple, biblice și bisericești, ce se propun în școala primară, respective secundară etc. (Între aceste învățături se intercalează la locul lor, *misteriile* predate în decursul anilor de școală*)

2. Învățăturile bisericii noastre sunt de patru feluri și anume : învățături de credință (cari sistemizate compun Dogmatica), învățături morale sau etice (Morală), învățături referitoare la cultul divin (Liturgica) și la organizarea bisericii și disciplina bisericească (Dreptul canonic). În atâtea părți să se împartă și manualele noastre, lăsându-ne de împărțirea tradițională în : *Credință, Dragoste și Nădejde*, ce nu are nici un rost. Trebuie accentuat faptul, că până acuma Dreptului bisericesc nu i-se dă cuvenită atențiune în școlile primare și mai ales în școlile secundare.

3. Înșirarea învățăturilor în sistem se face pentru școlile primare, în Catehisme, în forma de întrebări și răspunsuri. Un alt mod de a înșira aceste învățături, pentru copilași, este nepractic din cauza circumserierilor, de cari ar trebui să ne servim, și cari ar îngreună din cale afară propunerea învățăturilor bisericești în clasele primare. La școlile secundare sistemizării să-i-se dea o formă mai științifică, fără ca să se iese din cadrele simbolului credinții, poruncilor dumnezeiești, fericirilor etc.

4. Definițiilor învățăturilor dogmatice, morale etc. să li-se dea o formă scurtă, simplă și precisă. Este o ușurare pentru școlari, dacă învățăturilor abstrase din istorioare li-s'a dat forma unui răspuns din Catehism sau o definiție scurtă etc. Acele învățături însă, cărora nu li-s'a dat o astfel de formă, au să fie așa stilizate încât școlarul cu ușurință să-și aducă aminte de învățătura pusă în citate, proverbe etc.

5. Întemeieri dogmatice cu citate din sfânta Scriptură și Tradițiune să nu se prea facă în cărțile, de cari ne ocupăm. E de ajuns, că școlarul să cunoască izvorul — istorioara — din care s'a scos învățătura și care la timpul său a putut fi arătată și în sfânta Scriptură.

6. În Catehismele școlilor primare n'au loc polemice cu confesiuni străine. Cu elevii școlilor secundare combatem învățăturile contrare bisericii noastre, facem apologia bisericii creștine și în deosebi apologia învățăturii bisericii ortodoxe, lucruri ce de altcum trebuiesc atinse în Istoria bisericească.

(Urmează)

* Vezi *Catolica* cit., pag. 62.

Ș T I R I

Titlul bisericii noastre. Consistorul arhidiecezan din Sibiu comunică prooțimei, că titlul bisericii noastre e „biserica ortodoxă română“, iar nu greco-orientală.

† **Părintele Lucaci**, renumitul luptător naționalist, fost secretar al partidului național român din Ardeal și Banat, conducătorul neînfricat care a fost condamnat în procesul Memorandului și închis în temnița maghiară timp de 1½ ani, a repositat la Satu-Mare după un morb greu, în etate de 70 ani. Guvernul a hotărât să-i facă acestui mare român, care a luptat toată viața și pentru unirea Ardealului cu țara mamă, funerarilor naționale. În Cameră a scos la iveală meritele repositatului Dl Nicolae Iorga, în aprobările unanime ale deputaților.

Slujba religioasă a înmormântării s'a celebrat Sâmbătă în 2 Decembrie la Satu-mare, participând prim-ministrul Brătianu, ministrul Moșoiu, delegația camerei și senatului, reprezentanții partidului național și ai partidului poporului, reprezentanții clerului unit și mulțime de credincioși. Au ținut discursuri prim-ministrul, episcopul Hossu, ministru Moșoiu, Dl. Stefan C. Pop fost ministru, Dl Trancu-Iași fost ministru. Osemintele marelui repositat au fost apoi transportate la Șișești și date pământului-mamă !

Odihnească în pace după viața-i sbuciumată și agitată !

Repositatul a fost un erou al iubirii de neam. Fie-i memoria binecuvântată !

Un muzeu al bisericilor. Dl N. Iorga a depus la Cameră un proiect de lege pentru înființarea unui muzeu al bisericilor în București la biserica sf. Visarion. Scopul principal e a păstra unele biserici amenințate cu deteriorarea

Ministrul Instrucțiunii a ținut cu prefectii, cu directorii de școli normale și cu revisorii școlari din provinciile alipite o consfătuire în vederea clădirii cât mai grabnice a școalelor rurale și urbane necesare în Ardeal, Banat, Bucovina și Basarabia. S'a făcut planul ca lucrările să înceapă în 15 Martie. În vechiul regat prin jertfele țăranilor s'au construit până acum în timp scurt 2.000 școale.

Manifestații antisemite s'au întâmplat și la București, dar n'au avut caracter mai grav. La Iași însă s'au întâmplat și ciocniri între studenți creștini și evrei. Trei evrei au fost răniți : Ziarele evreești „Opinia“ și „Lumea“ din Iași au fost devastate. Poliția a intervenit pentru împedecarea tulburărilor, dar fără succes. Ministrul de interne a combătut aceste manifestații și a ordonat ancheta. Tulburările sunt regretabile și inadmisibile și de sigur și fără aceste se ajungea la scop : de a face pe studenții evrei în medicina să disece cadavre evreești.

Cursuri de profesori pentru școlile normale. Ministrul instrucțiunii, având în vedere lipsa cea mare

de profesori pentru școlile normale, cari s'au înmulțit anul acesta, decide cu data de 1 Decembrie 1922 sub Nr. 122.812 ex. 1922, că până la reorganizarea învățământului normal-primar se pot înscrie ca auditori la Universitatea din București -- chiar în anul acesta -- în baza unui concurs 60 de candidați, dintre care:

a) 20 absolvenți ai școlilor normale, cari au satisfăcut legea de recrutare, și

b) 40 de învățatori cu o activitate de cel puțin 3 ani în învățământul primar.

Pentru cei din categoria a) se cere diploma școlii normale cu avizul profesorului și directorului unde a învățat, iar pentru cei din categoria b) să aibă un stat personal bun și avizul inspectorului de circumscripție și acei al inspectorului general.

Concursul va consta din două probe scrise, una din limba și literatura română sau din istoria românilor iar alta dintr-o traducere ușoară din limba franceză sau germană, după cum își va alege candidatul.

Pentru aceste studii, ministrul în virtutea legii acordă concedii învățătorilor.

Cursurile se vor deschide la 21 Ianuarie 1923.

Tragedia Greciei. Tribunalul revoluționar după ce a asasinat pe cei 5 miniștri din Guvernul fostului rege Constantin, a condamnat la degradare și pe prințul Andrei, fratele fostului rege și unchiul actualului rege. Degradarea s'a hotărât să se facă pe o piață publică din Atena. Și regele e pus sub o strictă supraveghiere.

După toate acestea nu putem de cât să regretăm, că nobilul popor elin -- prin faptele tribunalului revoluționar -- merge spre mare nenorocire.

Ministrul plenipotențiar grec dela Washington și-a dat demisia din cauză, că nu poate sprijini un guvern cu mâinile pătate de sânge.

Propunerile României la conferința dela Lausanne au fost acceptate din partea Aliaților.

Turcilor li-s'au refuzat dreptul de portari a strămtorilor.

Congresul presei: Zilele trecute s'a deschis la București primul congres al presei din România mare. S'a ridicat cuvântul pentru libertate a presei. Delictele de presă să fie judecate de un juriu compus din cei mai distinși și mai luminați bărbați.

În Grecia prințul Andrei a fost dat în judecată pentru că n'a ascultat de ordinul comandantului șef în războiul cu Turcii, prin ce a contribuit la înfrângerea Greciei. Prințul a fost condamnat la degradare și exil pe viață. Prințul a și părăsit țara pe un vas englez.

Revoluția în Bulgaria. O parte din poporul bulgar s'a răscolit contra partidului agrar ce se află la putere. Răscolii au ocupat orașul Küstendil. Guvernul a trimis contra lor nu trupe regulate, ci gărzi țărănești, dinaintea cărora răscolii s'au retras afară din oraș.

Avis! „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ (ASTRA) caută propagandiști pentru loteria ei, pe lângă un comision de 25%, în toate centrele mai de seamă ale României întregite. Doritorii sunt invitați prin aceasta să se anunțe biuroului „Asociațiuni“, Sibiu, strada Șaguna Nr. 6.

Bibliografie. În editura librăriei diecezane din Arad a apărut o colecțiune frumoasă și bogată de: Colinde, cântece de stea și cântecele irozilor. Broșura se estinde pe 80 pagini.

Prim publicarea acestei colecțiuni de colinzi, tipografia diecezană face un serviciu mare literaturii noastre populare. E de dorit ca aceasta folositoare carte, menită a păstră frumoasele noastre datini strămoșești, să fie răspândită în cercuri cât mai largi. Prețul unui exemplar 5 Lei.

Literatură.

Au apărut:

Colinde; Cântece de stea, Cântece de ale Irozilor etc. este titlul unei frumoase broșuri, ediția a 6-a, îmbogățită de Nicolae G. Velcu, învățator pensionat Caransebeș 1918. Conține 12 colinde, 2 „ale junelui“ 2 „ale fetei“, 9 Cântece de stea, a „sântului Nicolae“, „anului nou“ etc., etc. Faptul, că Colindele au apărut deja în a 6-a ediție, e dovadă suficientă de valoarea cărții. Se poate procura la librăria diecezană din Caransebeș. Prețul 2 Lei. Revânzătorilor se dă rabat.

CONCOURSE.

Pentru ocuparea postului de *capelan* pe lângă preotul neputincios Stefan Popa în *parohia* de clasa II-a din *Seleuș* protopresbiteratul Panciovei se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pe lângă următoarele.

Emolumente:

1. $\frac{1}{3}$ parte din sesiunea parohială constătătoare din 34 jugere pământ arator.

2. $\frac{1}{3}$ parte din venitele ștolare, laterale și din birul parohial.

3. După ce rămâne parohia vacantă capelanul va beneficia de locuința liberă în casa parohială de sub Nr. 29/18 conform decisului comitetului parohial din 27 August 1922 p. 11 și al sinodului parohial din 28 August 1922 p. 10, iar până atunci are a să îngriji de locuință, afară de aceea a-și plăti darea după pământul ce-l folosește.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugă-rile conform normelor în vigoare Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral ortodox român în Vârșeț.

Recurenții sunt poștiți a-se prezenta în sfânta biserică din Seleuș în vre-o Duminică sau sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie cu prealabila încuviințare a Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral.

Seleuș din ședința comitetului parohial ținută în 23 Octombrie 1922.

În conțelegere cu mine:

Comitetul parohial.

Traian Oprea,
protopresbiter adm.

Pentru îndeplinirea postului de preot în parohia „III-a” de clasa a II-a din **Caransebeș** se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană.”

Emolumentele:

1. Sesiunea parohială și anume:

a) Parcela Nr. top. 3188, 3190, 3191 la locul numit „Racovița” în complex de 2 jug. 896 st. □

b) Parcela Nr. top. 6260, 6261, 6262 la locul numit „Balta sărată” în complex 7 jug. 407 st. □.

c) Parcela Nr. top. 4943, 4953, 4954 la locul numit „sub Teuș” în complex de 9 jug. 64 st. □.

d) Parcela Nr. top. 6423, 6424, la locul numit „Lunca grofului” în complex de 4 jug. 484 st. □.

e) Parcela Nr. top. 932, 933, 934, la locul numit la vii (Zlagna) în complex de 10 jug. 830 st. □.

2. Birul parohial anual câte un leu (1 leu) dela casele românești cari se află în strada Sebeș, strada Târgului, a Punților, a Ierugii, strada Țiganilor, strada General Trașă dela strada episcopului Popea până sus cu casele, cari sunt în colț și au intrare în această stradă, strada Potoc, strada Traian Doda dela strada episcopului Popea până sus cu casele, care au intrare în această stradă, strada Romanilor, strada Ovid, a cimiterului, piața târgului, strada Crucii, strada Varului, strada Decebal, a Jidovinilor. Extravilanele: Peperigul Varului, Peperigul mic, lepura și dealul viilor.

3. Stola uzitată dela boteze, cununii și înmormântări.

4. Alte venite accidentale după epitrafir.

De cortel deocamdată se va îngriji alesul.

Recurenții vor avea să-și înainteze petițiile de concurs P. On. Oficiu protopresbiteral din Caransebeș în termenul prescrist.

Se observează că intrucât se va ivi necesitatea a se face schimbare în noua arondare a parohiilor și a sesiunii parohiale, alesul va trebui să se învoiască și supune.

Comitetul parohial,

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral ort. român concurent.

Nr. 1139 B. ex. 1922.

Acest concurs se publică cu aceea, că având în vedere că orașul Caransebeș este sediul episcopiei și că este neapărat de lipsă ca preoții parohiilor din Caransebeș să fie cvalificați pentru parohii de clasa I, Consistorul diecezan decide, ca dintre concurenții la aceste parohie vor fi preferiți cu cvalificația pentru parohii din clasa I. Prin acest decis se aprobă hotărîrea comitetului parohial luată în această privință în ședința din 19 August 1918.

Caransebeș, din ședința consistorială, ținută în 7 Aprilie 1922.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu

2—3

Pentru ocuparea postului de *diacon* în orașul **Logoj** să publică concurs cu termen de 30 de zile calculat dela prima publicare în „Foaia Diecezană,” cu următoarele emolumente:

1. Sesiunea diaconală circa 22 jugere.

2. Venitul stolar uzitat.

3. 3600 Lei anual pentru propunerea religiei la școala de băieți și fete din loc și anume pentru 10 ore săptămânal; onorariul acesta se solvește din cassa cultului de-ocamdată, până când statul va da această sumă, când apoi obligămîntul comunei bisericești încetează.

4. 400 Lei onorar din cassa bisericii, pentru purtarea agendelor notariale ale Comitetului și Sinodului parohial.

5. Onorar de 300 Lei pentru 15 cuvântări bisericești, de fiecare cuvântare 20 Lei.

Recursele să înaintează cu documentele prescise Oficiului protopresbiteral ortodox român al Logojului.

Recurenții se obligă a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și oratoria bisericească, dovedind că posed cvalificația de clasa I.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută la 3/16 Noemvrie 1921.

Dr. George Popovicu

prezident.

George Onae

notar.

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popovicu.*

Nr. 3833 B. ex. 1922.

Acest concurs se publică din nou cu observarea, că poziția a patra din dotațiune îi este asigurată alegândului diacon numai pe timpul cât va fi concrezut cu agendele scripturistice, rămânându-i comitetului parohial mână liberă în chestiunea persoanei, care să provadă aceste agende.

Caransebeș din ședința consistorială ținută la 7 Noemvrie 1922.

3—3

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Traian Badescu.

Devenind vacantă *parochia* a II din *Șemlacul mare* prin moartea părintelui Aurel Nemoian, comitetul parohial scrie concurs pentru îndeplinirea postului de paroh al acestei parohii de clasa III, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană.”

Emolumente:

1. Folosința sesiunii parohiale constatatoare din 30 jug. pământ arător.

2. Stola și de fum 10 litre și de juger 1 litră grâu curat ca bir parohial uzitat.

3. Nedispuuând parohia de casă parohială, alesul se va îngriji însuși de locuință.

Toate dările după venitele împreunate cu această parohie le va solvi parohul ales.

Rugările de concurs ajustate conform normelor din vigoare să se subștearnă Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. român din Vârșet.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a se prezenta odată în Sf. Biserică spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a P. O. D. Protopop.

Din ședința comitetului parohial ținută în Șemlacul-mare la 25 Septembrie (8 Oct.) 1922.

În conțelegere cu mine: **Comitetul parohial.**

Traian Oprea,

protopresbiter.

2—3

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistoriu diecezan ddo 24 Septembrie 1921 Nr. 4078 B. se scrie concurs pentru *parohia* de clasa II-a din **Logojel** protopresbiteratul Logojului, devenită vacantă prin abdicarea preotului Nicolae Soșdean, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” cu următoarele

Emolumente :

1. Una sesiune parohială constătătoare din 32 jugere pământ arător.
2. Una grădină intravilană de 1200 □ m.
3. Stola uzitată.
4. Pentru locuință are a se îngriji alesul preot, afară de aceea a-și plăti darea după pământul ce-l folosește.

Doritorii de-a ocupa acest post să-și trimită rugărilor instruate conform normelor din vigoare Prea On. Oficiu protopresbiteral din Logoj și a-se prezintă în vre-o Duminică sau sărbătoare cu prealabila învoire a protopresbiterului tractual în sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântarea și oratoria bisericească, însă nu în ziua alegerii.

Lugojel la 12 Decembrie 1921.

2—3

Lazăr Borlovan

președ. com. par.

Ioan Popescu

not. com. par.

În conțelegere cu mine *Dr. George Popovicu* Protopresb

Nr. 5278 B. ex 1921.

Acest concurs se publică cu adausul, că în senzul §-lui 29 din Regulamentul pentru parohii și a decisului consistorial ddo 3 Martie și 12 Aprilie 1914 Nr. 3053, ridicat și la valoare de concluz sinodal srb Nr. prot. 33 ex 1914, credincioșii sunt îndatorați a presta și birul parohial, care constituie o parte legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș din ședința consistorială ținută în 2 Maiu 1922.

Episcopul diecezan :

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Pe baza ordinațiunii venerabilului Consistoriu ditto 4. Iulie 1922 Nr. 1806 B. ex 1922 să scrie concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană” pentru ocuparea postului de *capelan* pe lângă neputinciosul preot George Mihailovici la parohia de clasa II. din comuna *Sasca-română*.

Emolumentele sunt :

1. $\frac{2}{3}$ din sesiunea parohială.
2. Venitele stolare uzitate.
3. Birul parohial uzitat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recursele, instruate conform Statutului organic bis. și regulamentului pentru parohii adresate comitetului parohial din *Sasca-română*, P.On. Oficiu protopresbiteral al Bisericii-albe la Vârșăț. Recurenții au a-se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în s. biserică din *Sasca-română*, însă nici decum în ziua alegerii, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

2—3

Oficiul protopresbiteral al Bis.-albe.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistoriu diecesan dato 4 Iulie a c. Nr. 1756 B. din anul 1922, se scrie concurs pentru ocuparea *parohiei* vacante de clasa a II-a din *Vrâniut* cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele :

1. O sesiune parohială constătătoare din 30 jugere pământ arător.
2. Un intravilan de 600 st. □ la Nr. cas. 56.
3. Un estravilan de 200 st. □ și altul de 80 st. □.
4. Birul parohial.
5. Stola uzitată.

Se observă că în lipsa de casă parohială, alesul preot va avea să se îngrijească singur de locuință.

Doritorii de ocupa acest post au să-și trimită concursurile instruate conform Statutului organic și Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial din *Vrâniut*, la Oficiul protopresbiteral al Bisericii-albe, în Vârșăț.

Concurenții sunt poștiți să se presintă în vre-o Duminică sau sărbătoare la sf. biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântarea bisericească și oratorie.

Vrâniut, din ședința comitetului parohial ținută la 21 August 1922.

În conțelegere cu mine :

Comitetul parohial.

Traian Oprea,
protopresbiter.

2—3

Aducem la cunoștința Onoratului public cititor, că

CALENDARUL ROMÂNULUI

pe anul 1923
anul al XXXVI-lea

a apărut și se află de vinzare la Librăria noastră Diecezană pentru prețul de 8 Lei. Calendarul Românului este cel mai vechi și mai bine redactat calendar din părțile bănățene care și de astădată apare cu un bogat material literar, șematismul diecezei noastre, târgurile din Bănat și Ardeal etc. etc.

**Tipografia și Librăria Diecezană
din Caransebeș.**